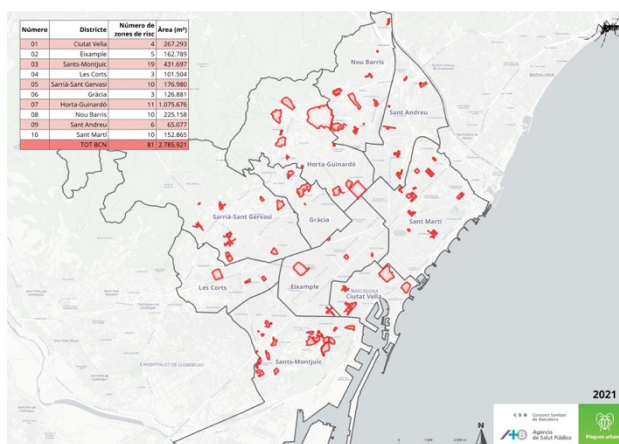

Barcelona amplia la vigilància i control de mosquits a 81 zones de risc

- L'ASPB intensifica les tasques de prevenció en el marc del Programa de vigilància i control de mosquits de la ciutat, vigilant especialment elements de risc a l'espai públic per l'acumulació d'aigua estancada.
- El monitoratge anual de l'ASPB permet visualitzar la ubicació geogràfica i l'evolució temporal de l'activitat dels mosquits i determina les zones on s'intensifica la vigilància durant el programa.
- A més, aquest any, s'amplien les zones de vigilància a les àrees de rendes baixes de la ciutat, tenint en compte les desigualtats socials en salut.

L'Agència de Salut Pública de Barcelona (ASPB) identifica cada any els espais públics de la ciutat amb elements de risc on potencialment pot haver-hi mosquits i on poden representar un problema. Des d'abril a novembre s'intensifica la vigilància en aquests llocs i s'intervé on se'n detecta activitat. El mapa de zones de risc s'elabora a partir de la recollida sistemàtica de dades que fa el Servei de Vigilància i Control de Plagues Urbanes (SVIPLA), provinents de diferents fonts d'informació (inspeccions entomològiques i seguiments de les zones de risc i de les incidències, inspeccions entomològiques dels casos d'arbovirosis o bé revisió de trampes de monitoratge ubicades a la ciutat, entre d'altres). Aquest any s'han ampliat aquestes zones de vigilància, passant de 66 a 81, per reforçar la cobertura en àrees de rendes baixes de la ciutat, tenint en compte les desigualtats en salut.

Zones de risc d'activitat de mosquits. Barcelona 2020-2021

Aquesta estratègia de prevenció és l'element principal del Programa de vigilància i control de mosquits que executa l'ASPB des de 2005, dirigit especialment a identificar punts de cria de mosquits, en concret del mosquit tigre (*Aedes albopictus*) i del mosquit comú (*Culex pipiens*), i reduir la seva presència, així com els riscos que pot comportar en el cas del mosquit tigre la possible transmissió de malalties importades. Les altres línies de treball són l'atenció a les incidències ciutadanes, la vigilància d'arbovirosis com el zika, el dengue, el chikungunya o el virus del Nil Occidental, i la divulgació i sensibilització ciutadana. A més, durant tot l'any l'ASPB també fa un seguiment continuat a la ciutat per vigilar la possible arribada de mosquits invasors i estudiar el possible efecte del canvi climàtic sobre l'estacionalitat dels mosquits.

Desigualtat en salut i mosquits

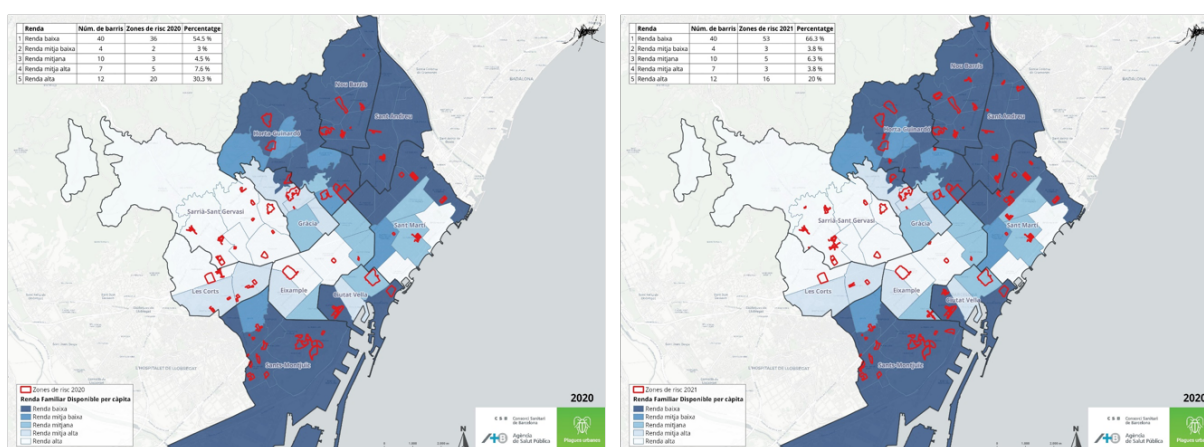
Un aspecte que s'ha incorporat en els darrers anys a la vigilància i control de plagues urbanes que duu a terme l'ASPB és fer una gestió dels mosquits atenent a les desigualtats socials en salut. Aquests

insectes poden representar un problema per les molèsties que generen i pels efectes negatius que algunes espècies poden ocasionar en la salut. Per tant, és important posar especial èmfasi en la prevenció en aquelles zones més vulnerables on aquest impacte negatiu pot suposar una major dificultat.

En aquest sentit, l'ASPB ha observat com es distribueix l'activitat de mosquits segons la renda familiar disponible, un determinant social clau per a la salut de les persones. Segons els registres de 2020, el 55% d'aquesta activitat es distribueix en àrees de rendes baixes. Aquesta dada és rellevant, atès que els recursos econòmics poden condicionar la realització de millores en els habitatges, l'accessibilitat a repel·lents o la col·locació de mosquiteres, i generar dificultats per a la prevenció dels seus efectes negatius.

A més a més, enguany l'ASPB ha fet un intens treball de col·laboració, coordinat amb Barcelona Cicle de l'Aigua (BCASA), caracteritzant la tipologia de més de 12.000 elements de risc (identificant si acumulen o no aigua) en àrees de rendes baixes de la ciutat on es desconeixia aquesta informació, amb l'objectiu de planificar accions en les àrees més vulnerables segons el risc dels elements de proliferació de mosquits.

En aquest sentit, utilitzant tota la informació obtinguda, l'ASPB ha augmentat les zones de risc de 36 el 2020 a 53 el 2021, per millorar la cobertura de la vigilància i control en les àrees de rendes baixes.

Zones de risc àrees de rendes baixes. Barcelona 2020-2021

Prevençió de la proliferació de mosquits a Barcelona

La manera més eficient de controlar la proliferació de mosquits és evitar que es reproduïxin, i això s'aconsegueix eliminant els seus llocs de cria. En els espais públics, els punts de cria més productius són els embornals (sifònics o sorrencs) i les fonts ornamentals naturalitzades. El 2020 l'ASPB va realitzar més de 45.000 revisions d'elements de risc urbans, va detectar activitat en 820 i va efectuar més de 4.200 tractaments amb larvicides biològics que no tenen cap efecte sobre el medi ambient ni sobre la salut de les persones. En aquest sentit, cal destacar que l'estreta col·laboració amb BCASA i la Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat de l'Ajuntament és bàsica per coordinar l'aplicació de mesures adreçades a reduir els punts de cria a la via pública, i millorar així la convivència ciutadana.

Un aspecte important en els mosquits és la seva dependència de la temperatura i precipitació, que condicionen el seu cicle biològic i la seva activitat, un efecte que s'aguditza amb el canvi climàtic. El

2020 va tenir la quarta primavera més calorosa d'Espanya des del 1965 i la cinquena més plujosa del segle XXI. Aquest escenari va crear les condicions idònies per a l'activació i reproducció de les poblacions de mosquits, avançant la seva activitat al mes d'abril, tres setmanes abans de l'habitual en els darrers anys. Segons les dades recollides el 2020, els mesos amb una activitat més elevada van ser maig i juliol, al setembre va començar a disminuir significativament l'activitat fins a l'octubre-novembre.

La col·laboració ciutadana és clau per evitar la proliferació de mosquits

D'altra banda, l'ASPB atén les incidències ciutadanes relacionades amb la presència de mosquits, contactant amb la persona afectada, fent inspeccions a la via pública, aplicant mesures preventives, correctores i de control si calen, fent un seguiment continuat fins a la resolució de la incidència i assessorant sobre les mesures a aplicar a la propietat privada. El 2020, va rebre i atendre 219 incidències comunicades a través dels diferents canals de l'Ajuntament de Barcelona. En les inspeccions es va detectar al voltant d'un 20% d'activitat.

Durant l'any 2020 es va observar un augment destacable de les incidències ciutadanes a l'abril, coincidint amb els episodis de pluges de final del mes. Destaca el mes de maig amb 52 incidències. Per reduir aquesta tendència a l'alça, des de l'ASPB es va augmentar la freqüència de les visites de seguiment, passant a ser quinzenals en lloc de mensuals. L'objectiu d'aquest reforç era avançar-se a la problemàtica i reduir l'impacte dels mosquits sobre la normal convivència ciutadana. Aquesta acció va reduir substancialment les incidències del mes de juny, i les va suavitzar la resta de mesos.

L'ASPB rep també informació de la ciutadania recollida per l'App Mosquito Alert. El 2020 es van gestionar 128 comunicacions de punts de cria i adults per part dels ciutadans a la plataforma i es va detectar activitat en un 13,7%.

Cal destacar que la majoria de focus de cria de mosquits a la ciutat es troben principalment a les propietats privades (jardins, terrasses, patis, etc.). En aquest sentit, la implicació de la ciutadania també és clau. Especialment en el cas del mosquit tigre que aprofita petits basals d'aigua per reproduir-se. Una femella pot pondre en una setmana fins a 200 ous en petits recipients com gerros, cubells, testos o joguines, per tant, es necessari vigilar-los, retirar-los, buidar-los o posar-los cap per vall. Fer revisió cada 5 o 7 dies de les zones exteriors per no acumular aigua és la mesura més senzilla i eficaç que es pot aplicar a casa per evitar que el mosquit tigre es reproduïxi.

Barcelona, 10 de juliol de 2021

Més informació:

Programa de vigilància i control de mosquits de Barcelona. Informe 2020

Programa de vigilància i control de mosquits de Barcelona. Tot el què cal saber